

P. M.

Kansainvälisen Järjestelypankin immuniteetti.

Kansainvälinen Järjestelypankki on eri maiden välisissä maksujen siirroissa saavuttanut aseman, joka on osoittautunut erittäin tärkeäksi. Monet keskuspankit ovat sijoittaneet Järjestelypankkiin Baseliin tai Pankin tilille muihin maihin kultaa ja muita saatavia, minkä kautta on käynyt suuremmassa määrässä kuin aikaisemmin mahdolliseksi suorittaa kansainvälisten maksusuoritusten tasoitukset clearing-menetelmää nuodattamalla ja vastaavasti välttää hankalia ja kalliita kultalähetyksiä maasta toiseen.

On luonnollista, että Järjestelypankki voi täyttää tämän tehtävänsä kansainvälisten maksuliikkeiden tasoittajana mahdollisimman tehokkaasti ainoastaan siinä tapauksessa, että ne talletukset ja saatavat, jotka sillä on eri maissa, ovat täysin turvatussa asemassa. Tämän huomioonottaen Pankin ohjesäännön allekirjoittajavaltiot, Saksa, Belgia, Ranska, Iso-Britannia ja Pohjois Irlanti, Italia ja Japani, takasivat v. 1930 Pankille immuniteetin ohjesäännön kymmennessä artiklassa:

"Kansainvälinen Järjestelypankki, sen omaisuus ja saatavat samoin kuin sen tiliin suoritettut talletukset ja rahastot eivät saa sodan tai rauhan aikana joutua sellaisten toimenpiteiden kohteeksi kuin pakkoluovutus, pakkosiirto, takavarikko, kullan tai valuutan vienti- tai tuontikielto tai -rajoitus, taikka mikään muu sellainen toimenpide."

Lontoossa pidetyn maailman raha- ja talouskonferenssin sihteeristön nimissä ja kansainliiton sihteeristön välityksellä on käännytty kaikkien hallitusten puoleen ja pyydetty, että ne kukin kohdaltansa hyväksyisivät edellä mainitun ohjesäännön mukaisen määräyksen, jossa Kansainvälisen Järjestelypankin toiminnan vakauttamiseksi ja turvaamiseksi sille taataan eräitä erikoisoikeuksia asianomaisissa maissa. Tähän mennessä on asia tullut tällä tavoin järjestetyksi 23 maassa ja eräiden muiden maiden hallitukset ovat omaksuneet myönteisen kannan, joskin lainsäädännölliset toimenpiteet vielä ovat kesken.

Suomenkin etujen mukaista on myöntää Kansainväliselle Järjestelypankille pyydetty immuniteetti. Maan ulkomaisten maksusuhteiden hoidon kannalta on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi pitää kultaa ja muita saatavia Järjestelypankin tilillä joko Baselissa tai muualla; mm. on Suomen Pankilla nykyisin kultaa tällä tavoin sijoitettuna Pariisiin. On luonnollista, että samalla kuin nämä sijoitukset nauttivat asianomaisissa maissa määrättyjä etuoikeuksia, Suomi vastavuoroisuudella perusteella myöntää vastaavat oikeudet Järjestelypankin mahdollisille kultasijoituksille ja saamisille Suomessa.

Se, mitä edellä on sanottu, koskee yksinomaan asian taloudellista puolta. Tässä lausunnossa ei ole kosketeltu juridisia näkökohtia, kuten esim. sitä, johon pääjohtaja Rygg viittaa asiakirjavihkoon sisältyvässä promemoriassa, että nimittäin immuniteetilla ei ole yksityisoikeudellista ulottuvaisuutta.

Sen nojalla, mitä edellä on esitetty, Suomen Pankki puoltaa pyydetyn immuniteetin myöntämistä ja pitää omasta puolestaan tarkoituksenmukaisena lakia, joka noudattaa samoja periaatteita kuin asiakirjavihkoon sisältyvä Itävallan Bundesgesetz 30 p:ltä huhtikuuta 1934.

Helsinki 22 p. maaliskuuta 1935.